

Polanski sleppur ikki

Ein dómstólur í Kalifornia hevur havnað einari áheitan frá tí kenda filmsleikstjóranum Roman Polanski um at sleppa einum gomlum máli ímóti sær. Málið er frá 1977, tá Roman Polanski bleiv ákærður og dømdur fyri at hava gjørt seg inn á eitt barn kynsliga. Stutt eftir flutti Polanski til Evropa, og hann hevur ikki verið í USA síðani. Herfyri bleiv hann tikin í Sveis eftir áheitan frá amerikonsku myndugleikunum, og nú bíðar hann eftir avgerð um, nær hann verður sendur til USA.

25 kuldastig í Italia

Tann nógvi kuldin, sum hevur herjað stórar partar av Evropa í seinastuni, hevur kravt í minsta lagi 60 manna-lív. Bara í Pólandi eru minst 15 fólk funnin deyð, men tíðindastovurnar siga, at tað veruliga talið kann vera nóg stórri. Í Kekkia hava níggju fólk latið lív. Talan er í flestu førum um heimleys, sum eru deyð í kulda, men fleiri eru eisini deyð í ferðsluni. Í Eysturevropa hevur tað fryst millum 15 og 20 stig, og í ítalska landspartinum Abruzzo vóru 25 kuldastig, sum er heilt óvanligt har um vegir. Eisini í Serbia, Kroatia, Bulgaria og Spania hevur tað verið sera kalt.

80 nýggj bókmentahugtøk

Bøkur

Uppslagsbókin *Hugtøk í bókmentafrøði* er komin út í aðru útgávu við 80 nýggjum leitorðum.

Millum nýggju leitorðini eru *abstraktur*, *bókadagur*, *broyting*, *deixis*, *eykamerking*, *føroyskur dansur*, *Føroyingasøga*, *gandarealism*, *hugstroymi*, *impressio nisma*, *krimisøga*, *mannfrøði*, *nøtrisøga* (en. *Gothic novel*, *thriller*; da. *gyser*), *orðatak*, *potos*, *rammusøga*, *stökkprosa*, *týðing*, *uppgjörd*, *eyðmýkt*, *Vøluspa*, *yvirstig*, *ævintýr*.

Bókin lýsir nú umleið 1000 bókmentafrøðilig

hugtøk, bæði føroysk og almenn. Hon er ætlað hægri skúlum og øllum bókmentaáhugaðum. Forlagið Ungu Føroyar gevur út.

Greinar eftir Sigríð av Skarði

Vør – Greinir 1937-1972 er heitið savni við greinum eftir Sigríð av Skarði Joensen, sum kom út herfyri. Bókin er 107 síður.

Sigríð av Skarði Joensen (1908-1975) var útbúgvinn í søgu og enskum og tók lut í politikki, samfelagsmálum og mentan. Evnini í greina-

savninum eru politikkur, søga, mentan, kvinnurættindi og fólk í samtidini. Greinir eru um eitt nú Mariu Mikkelsen, Katrinu á Trøllanesi og Hjørdis Djurhuus Nielsen. »Vør« (varin, ansin) var ein av nørrønu gudinnunum, og Sigríð nýtti viðhvørt hetta dulnevnið undir blaðgreinum.

Forlagið Ungu Føroyar gevur út.

Thomas Hardy á føroyskum

Stuttsgurnar »*Konuni til vildar*« og »*Deyða hondin*«

eftir mæta rithøvundan Thomas Hardy eru nú komnar í føroyskari týðing í bókini Konuni til vildar. Thomas Hardy (1840-1928) er kendastur fyri ta heims-gitnu skaldsøguna *Tess of the d'Urbervilles* (1891). Hesin mæti enski søguhøvundurin skrivaði harmbornar søgur um, hvussu menniskju í blindum at leita eftir eydnuni, meðan lagnan skákar sær sínar egnu vegir. Soleiðis er eisini í hesum søgunum, »*Deyða hondin*« og »*Konuni til vildar*,« sum fara fram á bygd í Suðuronglandi, har minnið

livir um sagnir úr fornum tíðum. Høvundurin er ávirkaður bæði av upplýsing og romantikki, men telst kortini millum naturalistar. Hann lýsir stættamótsetningarnar í samfelagnum og finst hvassliga at kenslukuganini, sum fer fram í hjúnabandinum og í kirkjuni. Sigríð av Skarði Joensen (1908-1975) týddi søgurnar. Ungu Føroyar geva út.

1196 orðatøk á føroyskum

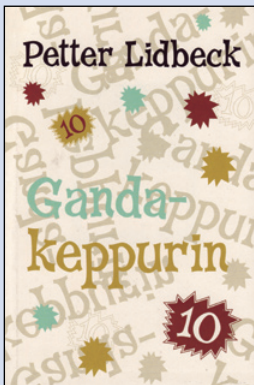
Fátt er betri eitur nýggja bókin, ið inniheldur 1196

orðatøk á føroyskum. Bókin savnar og skipar føroysk orðatøk, so lætt er at finna hóskaði orðatak til eitt hvørt høvi. Bókin er skipað í tveir partar: Í fyrri partinum eru orðatøkini skipað eftir innihaldi og í seinna partinum í bókstavarøð. Páll Isholm hevur ritstjórnað bókina, sum kemur út á Forlagnum Brattalíð í Gøtu.

Mostafa verður klókast av øllum

Pápi Mostafa heldur, at týðningarmesta í allari verðini er at lesa. Hann er púra vísur í, at um bara fólk lesa, so verða tey klók og fáa alt rætt til allar próvtøkur. So Mostafa situ á bókasavninum og lesur meðan, hinir dreingirnir sparka fótiból. Men Mostafa er framvegis byttlingurin í flokkinum, so tá hann ein dagin fær fatur á einum gandakeppi, vendist lív hansara fullkomiliga á høvdið. Knappiliga dugir hann at svara øllum spurningum, og eftir einum degi verður hann kendur í sjónvarpinum. Men stóra broyingini hevur sín pris ...

Bókdeildin gevur út bókina *Gandakeppurin* eftir Petter Lidbeck -ave-

Tá Mostafa setur gandakeppin á høvdið, er hann alt annað enn byttlingurin í flokkinum longur

Mia tekur enn í dagbókina

Í ár sleppa børnini at síggja uppafur fleiri tekningar hjá fyra ára gomlu Miu, sum í síni nýggju bók tekur trøll og huldufólk saman við abbanum

Nógv børn minnst uttan iva *Dagbókina hjá Miu*, sum kom út í fjør við tekningum hjá fyra ára gomlu Miu og abba hennara, tá tey bæði bíðaðu eftir, at foreldrini hjá Miu skuldu koma aftur úr Danmark.

Nú eru foreldrini komin aftur, men Mia er ikki sloppin í barnagarð, so hon og abbin hava góða tíð at hugna sær og tekna saman. Í nýggju bókini, sum eitur *Eru trøll og huldufólk til?*, eru tey bæði farin triggjar túrar út í ævintýrheimin, har tey síggja alskyns trøll og huldufólk. Og meðan Mia tekur og malar, hjálpir abbin henni við at siga spennandi søguna, um alt tað, tey síggja.

Thomas M. Smith, *Eru trøll og huldufólk til?*, Egið forlag, 2009

Litla Mia tekur enn í dagbókina hjá sær -hesaferð tekur hon trøll og huldufólk

Óvanligt vinalag

Í bókini *Hannis og Bjørnhild* hoyra børnini stuttligu søguna um eitt heldur ósannlíkt vinalag og um tosemi.

Hvønn morgun springur Hannis upp úr songini. Tá ið klokkan slær seks, fær hann sær tvær gularøtur, meðan hann lesur tíðinda-blaðið, sópar gólvini, vaskar upp, turka dustið burtur og gevur blómum vatn. So setur hann seg í lenistólin og hyggur væl nøgdur at snotiligu húsinum.

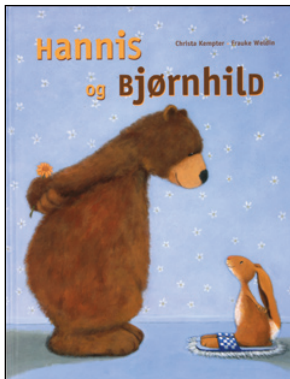
Hvønn morgun svevur Bjørnhild leingi. So fær hon sær tvær hunanskokur og eitt stórt krúss við heitum kakao. So tosar hon í telefon eina løtu. Eftir tað er tíðin komin til ein blund.

Fara Hannis og Bjørnhild nakrantíð at gerast vinir?

Vónirnar eru ikki serliga góðar, tí tey bæði eru sera ymisk.

Tað er Bókadeildin sum gevur út bókina um Hannis og Bjørnhild

-ave-

Hannis og Bjørnhild eru sera ymiskt, so tey kunnu neyvan bliva vinir, ella hvussu ...?

Skemtiskaldsøga á føroyskum

Væl umtókta og sera stuttliga skaldsøgan *Popptónleikur úr Vittula* er nú komin út á føroyskum

Popptónleikur úr Vittula er ein garrvill, sjarmerandi og poetisk søga um dreingirnar Matti og Niila og uppvøkskur teirra í bygdini Vittulajänkkä, ella Vittula, í Norðursvøriki, heilt uppi við finska markið.

Søgan fer fram í 60'unum og 70'unum, tá ið nýggja tíðin umsiðir kemur til fjarastu avbygdirnar í Svøriki. Vegir verða asfalteraðir, smájarðarbrúk verða avtikin, fremmandir trúboðarar vitja – og tónarnir frá Elvis og Beatles gera innrás.

Eldru ættarliðini halda lítið um alt hetta nýggja. Minnini um hungursárini í 30'unum og tann serliga kristni trúgvinn hava fest djúpar røtur í bygdarfólkið, og tey halda treiskliga fast í gamlar siðir sum sjómanstak, at rætta tong, manndómsroysni í sauna'unum og heimabrenning. Og tá ið brúðleyp er, er besta undirhaldið at fara til hendurs.

Mitt í øllum hesum droyma Matti og Niila um at gerast rokkstjörnur.

Popptónleikur úr Vittula eftir Mikael Niemi (f. 1959) er ein tann best umtókta og mest selda svenska skemtiskaldsøgan hesumegin aldaskiftið. Hon varð gjørd til film í 2004, og við týðingini hjá Hjalmar P. Petersen til føroyskt, er hon týdd til 27 mál.

Tað er forlagið Sprotin, sum gevur út týðingina.

-ave-

Kenda søgan um bygdafrællini Matti og Niila, sum droyma um at gerast rokkstjörnur, er nú komin á føroyskum